

JUDr. Imrich VOLKAI, Krajský súd v Košiciach, Štúrova ul. č. 29, 041 51 Košice

V Košiciach dňa 23. mája 2012

Vážený pán
JUDr. Tomáš BOREC
minister spravodlivosti
Slovenskej republiky
Župné nám. 13
813 11 Bratislava

Vec

Výberové konanie – motivačný list a koncepcia riadenia a správy súdu

Vážený pán minister,

chcel by som sa Vám predstaviť a ponúknuť moje predstavy a koncepciu riadenia a správy Krajského súdu v Košiciach, vrátane jeho obvodu.

V justícii pracujem od ukončenia vysokoškolského právnického vzdelania (rok 1980). Chcem zdôrazniť, že som bol posledným predsedom Mestského súdu v Košiciach, kedy som sa výraznou mierou podieľal na jeho rozdelení a na delimitácii bývalého štátneho notárstva. V období od januára 1997 až do 31.03.2012 som vykonával funkciu predsedu Krajského súdu v Košiciach. Nepretržite od roku 1990 pôsobím v pedagogickej činnosti na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach. Počas svojho pôsobenia sa aktívne zapájam do všetkých foriem pedagogického procesu. Som členom Vedeckej rady Právnickej fakulty UPJŠ a členom Komisie pre štátne skúšky, rigorózne skúšky a postupové skúšky. Počas pôsobenia vo funkcii predsedu Krajského súdu v Košiciach som bol nápomocný pri spracovávaní a príprave študijného predmetu „Praktické cvičenia na súde“. Právnická fakulta UPJŠ je jedinou právnickou fakultou, ktorá má tento predmet zaradený ako povinný v rámci bakalárskeho študijného programu pre všetkých študentov fakulty. Aktívne sa podieľam na príprave kvalitných absolventov fakulty aj vedením diplomových prác, rigorózných prác, ako aj ich oponovaním.

Svoje pedagogické skúsenosti využívam aj vo funkcii podpredsedu Rady Justičnej akadémie SR v Pezinku, kde som zároveň aj členom skúšobnej komisie pri záverečných skúškach vyšších súdnych úradníkov a čakaťov prokuratúry.

Mojim krédom vo funkcii sudcu a predovšetkým ako funkcionára štátnej správy súdov bolo a je pozorne počúvať a nerobiť unáhlené závery. Snažím sa, aby rozhodnutia boli profesionálne, efektívne a mali podporu kolektívu. Spoznávam každodenné pracovné a osobné problémy sudcov, zamestnancov našich súdov a podporujem ich dobré myšlienky, nápady a návrhy. Všetci jednotlivci musia mať rovnaké podmienky a možnosti na vytváranie dobrých pracovných vzťahov a zdravej pracovnej rivality. Za ostatné roky sme vylepšili personálne a materiálne podmienky krajského a okresných súdov.

Výrazne sme znížili zostatky nevybavených vecí a za dlhodobú úlohu sme si stanovili znížiť počet starých vecí a zvýšiť kvalitu rozhodovacej činnosti.

Mám bohaté skúsenosti z riadiacej práce. Vo funkcii predsedu súdu som sa snažil odovzdať maximum svojich síl a schopností, čiastočne aj na úkor rodiny a osobného voľna. Moja snaha sa mi vrátila pri pozitívnom hodnotení výsledkov rozhodovacej činnosti nášho krajského súdu. Poznám prácu a chod nielen krajského súdu, ale aj okresných súdov, kde som vykonával funkciu sudcu a funkcionára štátnej správy súdov 16 rokov. Riešil som množstvo problémov, ktoré súviseli s výkonom súdnictva, s personálnym a materiálnym zabezpečením chodu súdov. Tieto skutočnosti s možnosťou pokračovania v začatom diele, ale aj s prihliadnutím na výraznú podporu sudcov a zamestnancov ma motivovalo prihlásiť sa do výberového konania.

Pri riadení a správe súdov je najvhodnejšie, ak vedúcou osobou je sudca, ktorý rešpektuje pri výkone svojich kompetencií v oblasti správy súdnictva princíp „*primus inter pares*“. Dôsledná a sústavná komunikácia s predsedami kolégií, riadiacimi predsedami, so sudcami a odborným aparátom najlepšie vytvára podmienky na úspešné riadenie súdu, keďže zabezpečuje prehľad o reálnom stave podmienok výkonu súdnictva.

Do pôsobnosti predsedu súdu patrí zabezpečenie riadenia a správy súdu. Je preto povinný vytvárať podmienky na riadny výkon súdnictva v zmysle § 32 zák. č. 757/2004 Z. z., a to v oblasti výkonu súdnictva a správy súdov (§ 49 a nasl., § 74 a nasl. cit. zák., a to najmä v oblasti personálnej, organizačnej, ekonomickej, finančnej atď.).

Pri riadení súdov v oblasti výkonu súdnictva týkajúce sa rozvrhu práce, dohľadu, využívania výsledkov vnútornej revízie a vybavovania sťažností považujem za potrebné poukázať na niektoré nedostatky, ktorých odstránenie môže účinne napomôcť vytvárať podmienky na riadny výkon súdnictva.

Za najzávažnejšiu prekážku riadneho výkonu súdnictva považujem nedostatočné zabezpečenie personálnej obsadenosti sudcami a administratívnym aparátom (najmä VSÚ a asistentky). V súčasnom období sa totiž podľa môjho názoru nezohľadňuje skutočná zaťaženosť sudcov odvolacích súdov vybavujúcich agendu CoE a to v dôsledku opomenutia zaradiť túto agendu medzi hlavné agendy krajských súdov (v súčasnosti zaradená medzi vedľajšie agendy vyhl. č. 149/2011 Z.z. § 4 ods.2). Len v období štatistického roku 2011 pritom evidujeme 330 = nárast nápadu v tejto agende na Krajskom súde v Košiciach. Povaha týchto sporov je úplne ignorovaná, keďže sa nerešpektuje skutočnosť, že pri rozhodovaní agendy CoE obsahovo ide o rozhodovanie obdobné ako pri sporoch o neplatnosť právnych úkonov, čo je mimoriadne náročná agenda z hľadiska skutkového stavu i právneho posúdenia. Dochádza tým k skresľovaniu skutočnej zaťaženia sudcov v odvolacej agende. Okrem urýchlených legislatívnych zmien bude potrebné ďalšie navýšenie počtov sudcov, a to predovšetkým na košických súdoch, kde sú najväčšie zostatky nevybavených a nerozhodnutých vecí. Je potrebné zabezpečiť rovnomerné zaťaženie sudcov bez ohľadu na to, či vykonávajú svoje funkcie v Košiciach alebo napr. v Rožňave.

Ďalší nedostatok spočíva v súčasnej platnej právnej úprave znemožňujúcej posilnenia sudcovského zboru dočasným riešením spočívajúcim v dočasnom pridelení sudcov na sudy, kde to vyžaduje stav zostatkov a vybavenosť vecí. Za nevyhnutné považujem preto urýchlene prijať legislatívnu zmenu upravujúcu obnovenie možnosti dočasného pridelenia na sudy nižšieho a vyššieho

stupňa so súhlasom sudcu, čo by operatívne umožnilo riešiť včasnosť a kvalitu rozhodovania, najmä na preťažených súdoch, a tým zabezpečiť právo občana na včasné konanie súdu.

V personálnej oblasti zákonodarca upravil hodnotenie sudcu § 27 a nasl. zák. č. 385/2000 Z. z. Zákonná úprava mechanicky zvýrazňuje len kvantitatívne ukazovatele rozhodovacej činnosti a nie je spôsobilá pre laickú verejnosť náležite poskytnúť informácie o kvalite rozhodovania a o náročnosti jednotlivých sporov. Vo svojom dôsledku to môže zapríčiniť skreslený pohľad verejnosti na výkon súdnictva. Sudca musí mať právo namietať hodnotenie na nezávislom orgáne, resp. na súde. Ponechanie rovnakého rozsahu hodnotenia sudcov okresných a krajských súdov je tiež nesystémové. Nevyhovujúca je aj zákonná úprava, podľa ktorej má byť vykonané najprv hodnotenie najskúsenejších sudcov a až následne sudcov s výrazne nižšou odbornou praxou. Táto úprava vyvoláva možnosť úsudku o možnom zámere pripustiť postih najskúsenejších sudcov.

Vzhľadom na ústavnú kompetenciu o zabezpečení účinnej účasti sudcovskej samosprávy na riadení a správe súdov je nevyhnutné vždy dôsledne realizovať súčinnosť so sudcovskou radou i s kolégiom predsedov sudcovských rád a zároveň aj vytvárať podmienky pre sudcovskú stavovskú organizáciu.

Zistenia revízneho oddelenia krajského súdu a ich odporúčania zreálnili obraz o konkrétnom stave podmienok výkonu súdnictva na každom okresnom súde, v dôsledku čoho ich realizácia aj predsedom krajského súdu umožňuje v každej oblasti riadenia a správy súdov zlepšiť podmienky výkonu súdnictva. Je nevyhnutné, aby každý predseda okresného súdu, vrátane mojej osoby, mal prehľad o stave a úrovni rozhodovacej činnosti, zabezpečoval zjednocovanie rozhodovacej činnosti, kvalitu vzdelávania sudcov, podával iniciatívne návrhy na kvalitné legislatívne zmeny a podobne. V nasledujúcich rokoch bude potrebné zlepšovať pracovné podmienky pre sudcov a administratívnych zamestnancov, ako je napríklad justičná budova pre 4 košické sudy, rekonštrukcia budovy Okresného súdu Michalovce, rekonštrukcia časti budovy Okresného súdu Trebišov, ale aj dostavba budovy Okresného súdu Spišská Nová Ves.

Za účelom zefektívnenia a zrýchlenia súdneho konania by som chcel zvýšiť odbornú komunikáciu medzi najvyšším súdom – krajským súdom a krajským súdom – okresnými súdmi, za účelom jednotného výkladu právnych predpisov. Zachovanie špecializácie prinesie jednotné rozhodovanie odvolacích senátov a zvýšenie ich výkonnosti.

Budem podporovať legislatívne zmeny procesných predpisov, ktoré budú vychádzať predovšetkým z poznatkov rozhodovacej činnosti ako sú napr. :

Úvahy týkajúce sa zmien v trestnom konaní :

Pri kontradiktórnom charaktere hlavného pojednávania sa musí zachovať nestrannosť a nesmie sa napomáhať žiadnej zo strán, avšak zákonodarca súčasne pripúšťa aj iniciatívny zásah súdu do dokazovania vykonávaním dôkazov, ktoré strany nenavrhli. V rámci pripravovaných legislatívnych procesov bude preto vhodné uvedenou disproporciou sa bližšie zaoberať a odstrániť ju z trestného konania.

Dohoda o vine a treste by sa nemala aplikovať v prípade obzvlášť závažných zločinov, ktoré by mali byť prejednávané vždy na hlavnom pojednávaní.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmere páchatel'ovi je potrebné vytvoriť dostatočný priestor pre úvahy súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj skutočností uvedených v § 34 ods. 4

Tr. zák. a tieto neokliešťovať matematickými operáciami uvedeným v § 38 ods. 3, 4, 5, 6 Tr. zák., § 39 ods. 4 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák.

Úvahy týkajúce sa zmien v správnom súdnictve :

Uvažovať o vrátení možnosti súdu ustanoviť žalobcovi na jeho žiadosť advokáta aspoň v tých veciach, kde je kvalifikované právne zastúpenie žalobcu advokátom procesnou podmienkou súdneho konania.

Spresniť nejednoznačnú procesnú úpravu prípustnosti odvolania proti rozhodnutiam súdov prvého stupňa v správnom súdnictve.

V správnom súdnictve prehodnotiť vecné a osobné oslobodenia od súdnych poplatkov a ich výšku v záujme zníženia počtu súdnych sporov pri zachovaní prístupnosti právnej ochrany poskytovanej súdmi fyzickým a právnickým osobám.

Nepripustiť legislatívnu prax, ktorá upravuje procesný postup súdov mimo procesné kódexy súdov.

Úvahy v občianskoprávnom konaní :

Navrhujem vykonať prieskum spisov za účelom zistenia, aký dopad na rýchlosť konania mali novely od roku 2001 (analýza poznatkov a problémov).

Prepracovať doručovanie aj pre fyzické osoby – občanov (posledný pobyt, adresa kde sa zdržiava).

Neodkladne začať pracovať na rozsiahlej novele zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v spotrebiteľských vzťahoch a pod.

Pri osobnom pohovore Vám veľmi rád odpoviem na ďalšie otázky.

S pozdravom

JUDr. Imrich Volkai